

قاری بین المللی قرآن در گفت و گو با «ایران»:

تأثیر قاریان ایرانی بر محافل بین المللی بسیار است

مریم سادات گوشه

خبرنگار

نمایشگاه بین المللی قرآن کریم هر سال ماه مبارک رمضان حال و هوای خاصی برای روزه داران داشت. فضای معنوی نمایشگاه قرآن به همراه هنرمندان خوشنویس که کلام خدا را زیامی نوشتند و چشم نواز می کردند به همراه صوت دلنشین قاریان ممتاز کشور و نیز قراء کشورهای دیگر نوای روحبخش قرآن کریم را در دل و جان انسان متجلی می کرد. اما اکنون به خاطر شیوع بیماری کرونا از این فضای معنوی محروم ماندیم و به فضای مجازی بسنده کردیم. با نگاهی به برگزاری نمایشگاه های مختلف قرآن در ایران بخصوص نمایشگاه هایی که قاریان مصری و سایر قراء در کنار هم به تلاوت قرآن پرداختند موضوع تأثیر حضور قاریان ایرانی در عرصه مسابقات بین المللی

موضوع بسیار مهمی بود که به چشم می خورد. **احمد ابوالقاسمی** از قاریان پیشکسوت و بین المللی قرآن که در این باره تحقیق و پژوهش کرده است در خصوص سبک مستقل قاریان ایرانی به خبرنگار «ایران» می گوید: «هنوز قاریان ایرانی دنیا دارای سبک مستقل نشده اند. بی تردید کارهایی در این زمینه صورت گرفته اما هنوز ایرانیان به سبک قاریان مصری قرآن می خوانند و مدل ایرانی قرآن تلاوت نمی کنند. چون مدل ایرانی خواندن شبیه ربنای استاد شجریان است. یعنی تجوید دارد اما به سبک ایرانی است. در ایران به این شیوه به صورت گسترده کسی به سبک ایرانی قرآن نمی خواند. گرچه بعضی از مداحان به این شیوه قرآن می خوانند. اما خیلی گسترده نیست و برای جهانی شدن باید حتما مدل

خاصی باشد که با مدل قاریان جهان برابری کند.» او درباره سبک جذاب مصری و تلاوت قاریان ایرانی به این سبک می گوید: «سبک مصری بسیار جذاب است. اولاً به خاطر طولانی بودن نفس در این سبک قرائت جذاب است و دوم اینکه مقاماتی مثل شجریان است. برای همین زمان طولانی نیاز است تا به مدل ایرانی گرایش پیدا کنند. حوزه ای در این سبک تجوید داریم که اجازه نمی دهد قرائت قرآن را در قرائت قرآن جاری و ساری شود و این امکان را نمی دهد. مثلاً کشش ها همه باید اندازه خاصی باشد که در آواز ایرانی مشکل پیدا می کند. یکی از بحث های مهم آواز ایرانی بحث کشش و چهچه زدن است که ما در خواندن قرآن نمی توانیم آن را داشته باشیم. از این منظر کمی به چالش کشیده می شود اما از منظر دیگر خیلی هم آواز ایرانی زیباست.»

نتوانستیم اثر گذار باشیم. از این نظر کار بسیار سختی است. اما تأثیر قاریان ایرانی بر محافل بین المللی بسیار زیاد است.» **ابوالقاسمی** در خصوص عملکرد قاریان ایران در خارج از کشور می گوید: «ایرانیان در سبک و سیاق قرائت قرآن به روش مصری خیلی قوی عمل کرده اند. حتی از مصریان کمتر نیستند و برابر مصریان زبان مادریشان است، می خوانند. از سویی به خاطر

نگاهی به وضعیت استقبال مردم از کتاب های گویا و الکترونیکی در سال کرونا

طیف تازه ای از جوانان به جامعه کتابخوان پیوسته اند

مریم شهپازي

خبرنگار

تا همین چند سال قبل یکی از گفته های اغلب کتابدوستان این بود که هیچ چیزی جای ورق (رد) و لمس صفحات کاغذی کتاب را نمی گیرد. البته که برای بیشتر ما هنوز هم این چنین است. اما ملزومات ابلاغی برای کنترل بیماری کرونا خواه ناخواه بخشی از سرنه مطالعه را به سوی خرید نسخه های الکترونیکی و صوتی کتاب کشاند، حالا آن تأکید سفت و سخت بر آثار چاپی تا اندازه ای رنگ باخته و شاهد پیوند بیشتر میان صنعت نشر و دنیای تکنولوژی هستیم. مصداقی از این گفته را در گزارش امروز و به نقل از مهدی فیروزان، مدیرعامل «شهر کتاب» و فاطمه محمدی،

مدیرمسئول مؤسسه «نوبن کتاب گویا» می خوانید.

به رغم مشکلات اقتصادی مردم کتابخوانی را فراموش نکرده اند

بیش از یکسال از شیوع بیماری کرونا در کشورمان می گذرد، یکسانی که روزها و ماه های سختی را برای صنعت نشرمان رقم زد، آن هم در شرایطی که فعالان این عرصه پیش تر هم با مشکلاتی دست به گریبان بودند. با این حال نمی توان منکر وقوع برخی تحولات شد. تهدیدهایی که به نظر می رسد فرصت های تازه ای را پیش از این بخش فرهنگمان گذاشته اند که امروز درباره یکی از آنها می خوانید. طی سال های اخیر شاهد شکل گیری پلتفرم هایی برای عرضه آنلاین کتاب های الکترونیکی و گویا بودیم که استفاده از آنها تحت شرایط حاکم بر یک سال گذشته با اقبال بیشتری روبه رو شده است؛ ایللیکشن هایی که از مشهورترین آنها می توان به پاتوق، فیدیوو کتابراه اشاره کرد. اگر تا به امروز فرصتی برای عضویت در این اپها پیدا نکرده اید تنها با استفاده از شماره موبایل یا بکست الکترونیکی خود می توانید در هر یک از آنها عضو شده و برخوردار از کتابخانه شخصی خود شوید. فرقی ندارد گوشی موبایل، تبلت یا لپ تاپ شما تحت سیستم عامل android یا ios باشد، به راحتی می توانید اپهای مذکور را دانلود کرده و با صرف زمان اندکی به مقایسه میان امکاناتی که هر یک از این پلتفرم ها در اختیارتان می گذارند بپردازید؛ نقاط مشترک بسیاری میان پلتفرم های عرضه کتاب های گویا و الکترونیکی وجود دارد. از جمله تقسیم بندی کتاب ها از جهت مضمونی و حتی قالب آنها که ممکن است کتاب گویا یا الکترونیکی باشد. نکته قابل توجه وجود نمونه ای است که از آن طریق می توانید بخشی از کتاب صوتی را شنیده یا قسمتی از کتاب الکترونیکی را بخوانید تا قبل از خرید بفهمید منطبق بر سلیقه تان هست یا نه. اما باز گردیم به میخنی که ابتدای گزارش خواندید، اینکه به رغم مشکلات یک سال اخیر که پیش روی فعالان نشر، بویژه در خصوص کتاب های چاپی شکل گرفته اهالی این حوزه معتقد به رونق گرفتن کتاب های گویا و الکترونیکی هستند.

مهدی فیروزان، مدیرعامل شهر کتاب درباره چرایی رونق گرفتن این بخش نشر به «ایران» می گوید: «طی یک سال اخیر شاهد افزایش توجه به تولید محتوا و انتقال فرهنگ و علم از طریق کتاب های صوتی، الکترونیکی و پاکت ست ها

بوده ایم. تا پیش از شیوع کرونا روند کسب تجربه مان در این قالب ها به آهستگی رخ می داد که این بیماری به آن سرعت بسیاری بخشید.»

تهدیدی که تبدیل به فرصت شد

این فعال فرهنگی معتقد است آمارها و گفته های فعالان نشر گویای توجه بیشتر مردم به کتاب های منتشر شده در این قالب است، او ضرورت کاهش رفت و آمدها در نتیجه پروتکل های بهداشتی را بخشی از دلیل استقبال بیشتر از شیوه های نوین انتشار کتاب می داند. البته در این بین تأکید دارد که تنها جامعه کتابخوان نبوده اند که به این سو جذب شده اند و

روزانه مطالعه هر ایرانی ۱۳ دقیقه بود. (۲۳ آبان/ سال ۹۸/ استیم) اما فیروزان و دیگر اهالی فرهنگ این روزها از افزایش قابل توجه آن می گویند.

این مدیر فرهنگی ادامه می دهد: «پیوند هر چه بیشتر با دنیای تکنولوژی و امکاناتی از جمله خواندن از شهر و حتی در رفقت و آمدهای درون شهری هم به راحتی بتوان کتاب خواند. طیف تازه ای از نسل جوان طی یک سال اخیر به جامعه کتابخوان پیوسته اند، در این بین از دیگر اقشار جامعه که میان آنان همه سن و گروهی هست هم دیده می شود که

بزرگان کمک کنند این حوزه پویایی خود را حفظ کند

فاطمه محمدی
مدیرمسئول
مؤسسه «نوبن
کتاب گویا»

مؤسسه نوبن کتاب گویا از سال ۸۵ فعالیت خود را به شکل تخصصی در حوزه تولید و انتشار کتاب گویا شروع کرده و در طول یک و نیم دهه گذشته، تلاش زیادی کرده تا کتاب شنیداری را به عنوان قالبی جدید از کتاب برای استفاده عموم مردم معرفی کند. از اینکه در طول یک سال و اندی اخیر، استقبال از کتاب گویا به شکل تصاعدی افزایش پیدا کرده خیلی خوشحالیم؛ اما از طرفی هم متأسفیم که بهانه این استقبال، کرونا یا در سراها و مشکلاتش بوده است. اثربخشی تلاش های که دهه ما فقط کمی بیشتر از اثربخشی یکساله کرونا بوده، اما به هر حال از اینکه توانسته ایم نقشی در افزایش سرنه مطالعه جامعه مان داشته باشیم خوشحالیم و امیدواریم این استقبال روند ره رو به رشد خود را ادامه دهد و کتاب دوستان، در کنار استفاده از کتاب چاپی، از کتاب الکترونیکی و صوتی هم نهایت بهره را ببرند. اما درباره اینکه پرسیدید شکل های نوین انتشار کتاب، چقدر در جذب نسل نوجوان و جوان به کتابخوانی مؤثر بودند باید به نکته ای اشاره کنم؛ نسل جدید، همراه و همدمی دائمی دارد که چه خوشمان بیاید و چه بدمان، گریزی جز پذیرفتن آن نداریم. پس چه بهتر که حتی اگر تکنولوژی های ارتباطی نوین را تهدید می کنیم، به فرصت تبدیلش کنیم و چه راهی بهتر از اینکه این همدم دائمی، تبدیل شود به ابزاری برای مطالعه بیشتر و بهتر. کتاب الکترونیکی و کتاب بخشی مهم از همین راه است. اما درباره آخرین پرسش شما، اینکه کتاب های گویا و الکترونیکی طی یک سال اخیر و محدودیت های کرونایی چقدر در حفظ ارتباط مخاطبان با دنیای کتاب و کتابخوانی مؤثر بوده اند معتقدم این همان موهبتی است که اگر فقط کمی، تعصب های خود را تلطیف کنیم، می توانیم از فایده هایش بهره ببریم. مردم و بویژه نسل جدید، با قالب های جدید کتاب ارتباط برقرار کرده اند. اگر به آمار فروش نسخه های الکترونیکی و صوتی کتاب ها در طول یک سال و اندی گذشته نگاهی بیندازید، عظمت و شکوه این ارتباط را خواهید دید. مردم در این مدت، نه تنها از کتاب و کتابخوانی دور نیفتاده اند، که انگار بخش قابل توجهی از جامعه، تازه با این مقوله آشنا شده و انس گرفته است. از همه بزرگان عرصه فرهنگ دعوت می کنم این پدیده را به فال نیک بگیرند و با آغوش باز بپذیرا باشند و کمک کنند این پدیده، پویایی خود را حفظ کند و روز به روز تازه تر و اثربخش تر مسیر روبه رشد خود را ادامه دهد.

بعید است دیگر دست از این عادت خود بردارند.» البته این اتفاق است که تداوم آن به گفته فیروزان، تلاش هدفمند سیاستگذاران فرهنگی و دست اندکاران نشر برای تشویق بیشتر مردم به مطالعه را طلب می کند. فیروزان معتقد است سرنه مطالعه دوازده دقیقه یکی - دو سال پیش امروز حتی بهروزی چند ساعت هم رسیده است که البته بخشی از آن هم به مقاله ها و مطالب بازنشر شده در فضای شبکه های اجتماعی تعلق دارد. به گفته فیروزان از آنجایی که هنوز زمان زیادی از جدی تر شدن فعالیت در ارتباط با کتاب های گویا و الکترونیکی نمی گذرد فعلاً نمی توان از آن به عنوان یک امتیاز اقتصادی برای ناشران یاد کرد و هنوز تا دستیابی تا بازگشت بخشی از سرمایه ناشران از این طریق فاصله داریم.

این قاری پیشکسوت با اشاره به بحث نظارت بر قرائت قرآن در فضای مجازی تصریح کرد: «یکی دیگر از نکته های مهمی که مطرح می شود بحث نظارت بر قرائت قرآن است. در هر کاری ممکن است آسیب وارد شود. مخصوصاً در فضای مجازی هر کسی می تواند بدون هیچ ضوابطی هر طور که می خواهد بخواند و آن را بارگذاری کند. حتی هستند عده ای که با تبلیغات و پول خرج کردن تعداد زیادی از افراد را وارد صفحات خود می کنند و روی افراد و جامعه مخاطب تأثیر می گذارند. آن هم با خواندن که تناسبی با اصل قرائت ندارد.»

او در پایان تأکید کرد: «شاید به خاطر این موضوع باید مرکزی برای نظارت بر قرائت قرآن تشکیل شود تا هرکسی هر طور می خواهد قرآن نخواند و به این فرهنگ و هنر آسیب نرساند.»

در حاشیه جوایز اسکار ۲۰۲۱

غرامت مضاعف هالیوود

سیدحسام فروزان

منتقد

بالاخره با دو ماه تأخیر مراسم اسکار سال ۲۰۲۱ بدون شکوه و جلال همیشگی و با تعدادی محدود از مدعوین برگزار شد. به جرأت می توان گفت اسکار یکی از بی رمق ترین دوره های خود را پشت سر گذاشت. البته در سالی که هیولای کرونا همه چیز را تحت الشعاع قرارداد شاید انتظار بیشتری هم نباید داشت. ویژگی مراسم امسال حضور پررنگ اقلیت ها در میان نامزدها و برندگان نهایی بود. اقلیت هایی که سال ها نادیده گرفته می شدند در این مراسم با روی سن جایزه می گرفتند یا در حال سخنرانی در باب اخلاق و دوری از نفرت ورزی بودند. جایزه بهترین فیلم و کارگردانی هم به یک زن آسیایی تبار رسید. برای اینکه بدانیم چطور کار به اینجا رسید باید کمی به عقب برگردیم.

آنچه گذشت

«...فیلم ها برای واجد شرایط شدن در شاخه بهترین فیلم باید حداقل یک شخصیت اصلی و یا یک شخصیت مکمل مهم از اقلیت های قومی و نژادی داشته باشند، حداقل ۳۰ درصد از نقش های ثانویه باید از اقلیت های قومی و نژادی باشند یا خط اصلی داستان، مضمون و یا روایت روی این گروه از اقلیت ها متمرکز باشد. بر اساس این اعلام، اقلیت ها شامل زنان، رنگین پوستان یا افرادی با معلولیت می شود.»

آیا فکر می کنید بارگراف فوق قسمتی از بخشنامه یک اداره دولتی برای هدایت سینمای ایران در دهه شصت است؟ خیر، در کمال حیرت باید بگویم این جملات در اعلامیه تغییر استانداردهای انتخاب بهترین فیلم اسکار آمده اند. این قواعد قرار است از دوره نود و ششم اسکار یعنی سال ۲۰۲۴ در جهت تقویت اقلیت ها اعمال شوند. آکادمی حتی یا فراتر نهاده و برای ترکیب عوامل فیلم هم راهبرد ارائه داده است: «دو سمت کلیدی فیلم و یا شش نفر از عوامل تولید باید از اقلیت ها باشند» به قول یکی از منتقدان، کم مانده بود که آکادمی تعیین کند ۳۰ درصد تماشاگران از چه نژادی باشند!

تاریخچه سیاه هالیوود

هالیوود از ابتدای شکل گیری آیین تمام نمای فرهنگ و طرز فکر غالب در جامعه امریکا بوده است. در فیلم «تولد یک ملت» گریفیث، کوکلاس کلان ها ستایش می شوند و سیاهان در این فیلم وحشی و نادان و متجاوز به زنان سفیدپوست تصویر شده اند. در سترن های جان فورد نیز نسل کشی سرخ پوستان توجیه می شود. تا دهه ۱۹۴۰، نسل سیاهان در فیلم ها فراتر از خدمتکار، دایه و مستخدم نمی رفت و گاهی هم آوازخوان و قاصد. در آن سال ها سیاهان هیچ جایگاهی در نویسندگی، کارگردانی یا فیلمبرداری نداشتند. در سال ۱۹۳۹، هاتی مک دائل برای ایفای نقش خدمتکار اسکارلت در «بربادرفته» جایزه اسکار گرفت. اما حتی اسکار هم آینده او را در سینما تضمین نکرد. حتی در کارتون «تام و جری» هم خدمتکار سیاهپوستی می بینیم که احساساتی و بی عقل است. در ۱۹۶۳، سیدنی پواتیه برای فیلم «بیلوفرهای مرزعه» اسکار گرفت و پس از آن در فیلم هایی ظاهر شد که نقشی برجسته تر از سفیدپوستان داشت. در واقع پنجاه سال طول کشید تا هالیوود به سیاهپوستان اندکی روی خوش نشان دهد. همان فضای تبعیض آمیزی که در فیلم «کتاب سبز» دیدیم، دقیقاً تا دهه شصت میلادی در جامعه امریکا و هالیوود غالب بوده است. به موازات جنبش اعتراضی سیاهپوستان علیه تبعیض نژادی، فضا تغییر می کند و در راجع به برخورد طبقه مرفه امریکا با تبعیض نژادی و از دواج سفیدپوستان و سیاهپوستان است. سیدنی پواتیه در این فیلم نقش سیاهپوست تحصیلکرده ای دارد که با سازمان ملل همکاری دارد و علی الاقاعده مطابق معیارهای جامعه سرمایه داری امریکا باید فرد موقفی محسوب شود. در سال های بعد، فیلم سازی مانند اسپاکی لی را داریم که با فیلم «مالکوم ایکس» نقش اصلی را به یک سیاه می دهد. در دهه های هشتاد و نود بازیگران سیاهپوست بزرگی مانند مورگان فریمن، دنزل واشنگتن و جیمی فاکس ظهور کردند که راه را برای فیلمسازان سیاه هموار ساختند. نسل نو فیلمسازان سیاهپوستی مانند استیو مک کوئین برآمده از همین فضای ایجاد شده موفق شدند فیلم هایی مانند «۱۲ سال بردگی» را بسازند. در دوده اخیر، نگاه انتقادی به گذشته و بازخوانی تاریخ امریکا را در بسیاری از فیلم ها دیده ایم. تارانتینو در «جانگو» و «هشت نفرت انگیز» به سیاهان پرداخت یا فیلمی مانند «تصادف» بل هابیس که روی برخورد پلیس نژادپرست امریکا با یک خانواده سیاهپوست و مسأله مهاجران مختلف در امریکا تمرکز داشت. در سال ۲۰۱۸ فیلمسازان سیاهپوست به رکوردی تاریخی دست یافتند و ۱۶ فیلم پر فروش و موفق ساختند.

افتادن از آن سوی بام

تا پیش از این هالیوود در بیشتر پژوهش ها «کانون نابرابری فرهنگی» خوانده می شد. حالا به نظر می رسد هالیوود دارد غرامت مضاعف گذشته تارک خود را می پردازد و به سرعت می خواهد شمایل خود را بازسازی کند. هنوز به سال ۲۰۲۴ نرسیده ایم اما نتیجه استانداردهای حمایت از اقلیت ها را داریم در فیلم ها می بینیم. جنبش های اعتراضی زنان، فمینیسم جهانی، رسوایی های اخلاقی مردان مشهور، قتل سیاهپوستان توسط پلیس امریکا و بسیاری از رویدادهای دیگر جو غالب زمانه را تشدید کرده اند. حالا کمپانی ها به دنبال فیلمسازان اقلیت هستند و به آنها فرصت و سرمایه می دهند تا نزد منتقدان و روشنفکران اعتبار کسب کنند. حالا ابرقهرمان زن و سیاهپوست هم داریم. قصه ها با محوریت زنان نوشته می شود و مردان حرف یا کم رنگ می شوند. در فیلم های یکی دو سال اخیر، مردان سفیدپوست افرادی شرور و بی بندوبار تصویر می شوند. تجربه تاریخی نشان داده است که این نوع سیاست گذاری های فرمایشی به ضد خود تبدیل می شوند و در واقع تبعیض های دیگری به وجود می آورد. مضمون گرایانی بیش از حد و اولویت دادن به مسائل خارج از معیاری های هنری فیلم، خطری برای هنر اصیل سینما خواهد بود.

